

Regula honestatis moralis seu tractatus theologicus tripartitus de regula moraliter agendi

In Duos Item Libros Dividitur: In priori potissima fundamenta, & principia moderni Probabilismi intrinseca exactè, & accuratè examinata multipliciter evertuntur, & non esse verè principia, ... In posteriori verò eundem cum modernis Decretis Pontificiis multiplici argumento ... ubi multa de ultimi ...

Camargo, Ignacio de

[S.l.], 1702

Articulus VII. Elicitur ex dictis ratio à priori, qua convincitur demum ejusdem principii falsitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94767](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94767)

retur malum non esse, per se, & in omni eventu malum est, & semper fugiendum: ergo est prohibitum naturæ lege pro priori ad actuale ejusdem legis naturalis notitiam: igitur pro priori lex illa est verè, ac propriè lex, & habet veram vim obligandi; quamvis, ut obliget in actu secundo, proponi debeat homini (sicut, & alia leges) per notitiam particularem.

Terill. 2. p.
de Regu.
mo. 9. 43. n.
40.

101. Audi Terillum ipsum: *Evidens (inquit) est, hominem invincibiliter errantem circa legem naturæ, peccare materialiter, quia ponit rem, quæ verè prohibita est, etsi lex illa non sit sufficienter promulgata omnibus.* Assertio ista nemini non est evidens: sed, & evidens etiam Terilli contradictio, ut apparet ex dictis supra art. 4. §. 2. ubi contrariam assertionem tradebat. Verùm ibi ex principiis peculiaribus: hic verò loquitur ex veris, & communibus, excepto, quod subjungit de defectu promulgationis, in quo nimis hallucinatur, ut patet etiam ex proximè dictis. Nunc ad præsens intentum concludamus: ergo verti in dubium non potest, Terillo etiam nobis consentiente, quin lex naturæ sit verè, ac propriè lex, habens veram vim obligandi, & reddendi objectum prohibitum, pro priori ad actuale ipsius legis propositionem, ut non de voce promulgationis inutiliter contendamus.

102. Tum sic: vel opinio probabilis contra naturæ legem, tollit ab ipsa promulgationem illam æquivalentem, aut eminentem (vel quo volueris nomine appellatam), quæ constituitur, & consumatur in ratione legis perfectæ, & habentis vim obligandi pro priori ad actuale propositionem, seu notitiam privatam ipsius legis; vel non tollit? Si primum Terillus eligat, rem dicet evidenter falsam, & sibi ipsi insuper contradicet haud minùs evidenter. Sed præterea sequelam, quam negabat, ut manifestè absurdam, & à nemine tolerandam, necessariò admit-

tere cogitur; nam si opinio probabilis ita legem extinguit, ut auferat ab ea totam vim obligandi: ergo jam omnes, adeoque, & illi qui voluntatem legislatoris evidenter notam haberet, tutò, & licitè poterunt agere contra illam, nisi velis, ut peccent nullam veram legem violando.

Si propterea secundum Terillum dixerit, verus est, sed sibi non constans, quippè qui palam deserat principium suum, quod tanto molimine adstruit, & quo destructo, funditus ruit tota benigni Probabilismi machina. Ergo, vel tenetur damnare, ut manifestè falsum, & absurdum principium suum de insufficienti legis promulgatione, quod est totius ædificii basis; vel tenetur concedere sequelam illam ipsi quoque absurdissimam, ex qua iterum sequitur evidenter ejusdem sui principii falsitas. Est igitur principium Terilli nimis evidenter absurdum, & multis nominibus falsum.

ARTICULUS VII.

Elicitur ex dictis ratio à priori, qua convincitur demum ejusdem principii falsitas.

103. **I**am igitur ex doctrina tradita circa proprium conceptum promulgationis, faciliè nobis fit hujus novi principii à Terillo adinventi falsitatem nimis patètem ulterius etiam à priori concludere.

Scilicet promulgatio legis (loquimur modò de lege positiva, de naturali statim dicturi) simpliciter, & propriè accepta, & quæ virtutem legis consummatam, atque perfectam, juxta communem omnium sententiam, partialiter saltem constituit, est signum quoddam publicum, ac sensibile, quo voluntas legislatoris aliquid, aut vetantis, aut præcipientis, communitati manifestata comparat firmitatem quamdam, & stabilitatem sufficientem, ratione cujus possit in notitiam cuncto-

etorum subditorum tempore competentem devenire, & ipsi possint etiam ejusdem voluntatis notitiam comparare, legitimumque sensum mentis, & intentionis legislatoris, si quod dubium inciderit, comperire. Hæc juxta omnes est, & natura, & necessitas, & munus adæquatum promulgationis legis, prout est publica quædam, & communis directio, & prout differt à directione, seu præcepto particulari.

Atqui solemnitas ista, ac publica manifestatio voluntatis legislatoris antecedit privatam singulorum notitiam, & est omnino ab illa independens, licet ordinetur ad illam (sicut causa antecedit, & independens est ab effectu, licet sit in ordine ad ipsum), alioqui sufficienter promulgata non esset, nec constituta in ratione legis, donec singulis subditis innotuisset; quod est contra rationem, & contra expressam decisionem Juris, ut constat ex dictis superius.

Sup. art. 3.
§. 1.

Igitur, nec deficere, nec impediri potest per hoc quod aliqui, vel multi subditorum, aut voluntatem illam ignorent, aut etiam opinentur contra ipsam, vel contra proprium ipsius sensum. Falsum igitur est, & contra receptissima principia præsumptum principium Terilli. Totus discursus infallibilis est, quippe qui legitime colligat ex præmissis certis, ac notis falsitatem prædicti principii de cunctis legibus positivis, de quibus ratiocinium procedebat.

104. Præterea de lege naturæ ejusdem principii falsitas haud minus evidenter convincitur. Porro lex naturalis propriè, & activè sumpta, prout verè habet rationem legis, & regulæ objectivæ activè dirigentis, & obligantis, nihil est aliud (seclusis vocibus, & magna terminorum ambage, quibus à multis involvi solet), quam divina voluntas æterna, constans, & immutabilis, prohibens necessariò, vel præcipiens, quidquid repugnat rectæ rationi, vel quod

est absolutè necessarium ad vitam rationalem, seu moralem, honestè, ac laudabiliter instituendam.

105. Hujusmodi verò voluntas ob suam infinitam actualitatem, efficaciam, & eminentiam, per semetipsam habet absque ulteriori aliquo adminiculo omnimodam stabilitatem, & firmitatem eminentissimam, vi cujus actu possit subditis omnibus innotescere per sufficientem sui cognitionem, quam ipsa per se ingenerat, & imprimit ratione luminis naturalis, quod est significatio, irradiatio, & notificatio ipsius voluntatis divinæ prohibentis, aut imperantis, juxta Psalmistæ eloquium, *Multi Palad. dicunt: quis ostendit nobis bona? Signatum est super nos lumen vultus tui Domine.*

106. Igitur voluntas divina, seclusa quavis alia intimatione, seu manifestatione externa, vel interna, & antecederet ad ipsam habet eminentissimè ratione sui, quidquid lex positiva publicè, atque solemniter communitati promulgata. Quapropter non immerito dici potest habere per se ipsam virtutalem quamdam, aut eminentem promulgationem, vi cujus intelligitur perfectissimè constituta in ratione legis actualis habentis ex se omnimodam efficaciam, perfectamque virtutem, ad dirigendum, & obligandum actu; quamvis, ut in actu secundo dirigat, & obliget hominem, sit per se necessaria (ut in legibus aliis) actualis propositio, seu notitia, ipsius voluntatis divinæ. Quæ notitia, quia est indita ab ipsius legis Auctore ex vi voluntatis ejusdem, & aliunde per se loquendo est uniformis, & communis omnibus, vocari non incongruè potest, & solet, actualis, seu formalis, promulgatio legis naturæ. Immo dicitur etiam frequentissimè lex ipsa naturalis, nimirum non activè, ut jam diximus, sed solum passivè usurpata, idest, prout existit in subditis, sicut in regulatis, & mensuratis, ut agebat D. Angelicus.

D. Tho. 1.
2. q. 91. a. 2.
corp.

De-

107. Denique, quidquid sit de locutionum harum proprietate, id unum, quod intendimus, fixum, ac certum est apud omnes, voluntatem divinam nullo modo constitui, adhuc inadæquatè, in ratione legis perfectæ, & habentis ex se omnimodam vim obligandi, per hanc formalem promulgationem, sed antecederet ad ipsam intelligi jam ultimò constitutam. Unde evidenter, & immediatè sequitur per nullam opinionem, aut ignorantiam hominum, fieri posse, ut voluntas divina prohibens, aut præcipiens objecta per se turpia, vel honesta, amittat eam promulgationem, aut virtutalem, aut eminentem, per quam habet efficaciam perfectam, atque virtutem plenam, & consummatam, ad semper, & ubique obligandum, ac dirigendum. Patet ergo, principium Recentiorum à Terillo primo adinventum, esse evidenter, falsum in sensu, quem intendunt, aut intendere debent, tam de lege naturæ, quam de qualibet alia.

ARTICULUS VIII.

Solutis Terilli argumentis articulo secundo propositis, concluditur controversia assumptum.

Hinc jam ad argumenta, quibus principium suum Terillus nitetur ostendere, facilis apparet solutio.

S. I.

Ad primum argumentum, & utramque confirmationem.

108. **A**d primum ergo dicimus, per nullam opinionem, aut ignorantiam quorundam, vel multorum fieri posse, ut lex non habeat promulgationem, qua constituitur in ratione legis, cum ea sit, & prior, & omninò independens à no-

titia privata subditorum. Neque, quòd detur aliqua opinio verè, & propriè probabilis in sensu Recentiorum, negans legis obligationem, præbet fundamentum sufficiens, immò nec ullum prorsus, ut possit quis præsumere, nec evidenter, nec probabiliter, legem non esse satis promulgatam: nam circa legem, de qua evidens sit, & apud omnes subditos notorium, quod fuerit juxta morem sufficientissimè promulgata, possunt multa dubia excitari, & variae opinioniones emergere de proprio, atque legitimo illius sensu, aut de extensione ejus ad hunc, aut illum casum particularem, ut passim de facto contingit.

109. Nec ejusmodi dubia resolvuntur in ipsius legis substantiam (in quo Terillus errat apertè); nam voluntas legislatoris, quæ est ipsa substantia legis, eadem semper est formaliter loquendo, & quantum ad effectus morales, sive extendatur, sive non extendatur, ad hunc, aut illum casum particularem: & dubium solum est, an hoc objectum determinatum participet re ipsa, nec ne, rationem objecti præcepti, vel prohibiti per ipsam legem? Sicut, dum video animal à longè veniens, & dubito, an sit homo, dubium hoc non versatur circa substantiam, aut naturam hominis, sed unicè circa naturam particularem, & individuum illius animalis, quod video, an nimirum participet naturam, & substantiam hominis, de qua propriè, & formaliter loquendo nullum mihi dubium occurrit.

110. Profectò lex ex conceptu suo nò minùs respicit subditos, quos dirigit, quàm materiam ipsam, quam præcipit. Quis verò dicat, dubium occurrens de subjectione alicujus ad legem, vel etiam mutationem absolutam de subjectione in non subjectionem, resolvi in ipsam legis substantiam? Equidem mutationes, atque variationes hujusmodi, nimis frequenter accidere solent, & qui sub-